

Sak

Hüfteft. Søndre Rønlund gr. 33 br 3
Udval 5. p. 8. Næmedel. Bei Steind
Udval 5. p. 8. Næmedel. Bei Steind
Udval 5. p. 8. Næmedel. Bei Steind 1572.

Dok. nr.

Datum

Dokumentets art

Merknader

Undersøkelse av hustuft på Søndre Rauland, gnr. 39, brnr. 3, Uvdal s., pgd., Numedal i Buskerud. August 1972.

I forbindelse med arkitekt Roar Tollnes' undersøkelse av tuften til Raulandstuen, som nå står på Norsk Folkemuseum, ble man oppmerksom på en lang, lav forhøyning, som kunne representere en av veggene til en hustuft. Denne veggen syntes å være svakt krummet og fortsette inn under Raulandstuften. En mindre søkesjakt langs akse N-S X21 iflg. Tollnes' målesystem avdekket rester av en steinmur. Se rapport fra Roar Tollnes 1971. Da det var en viss sannsynlighet for at dette var en tuft som var eldre enn Raulandsstuen og at denne kunne være fra vikingtid, påtok Universitetets Oldsaksamling seg å foreta en prøvegravning på stedet. Dette ble gjort i august 1972, samtidig som Tollnes avsluttet sine undersøkelser av den eldre, mindre hustuft, umiddelbart under Raulandstuens.

Gravningen ble utført av mag.art. Ellen-Karine Hougen og stud. Signe Blindheim.

Den murresten som ble avdekket i 1971 ble antatt å være en del av den eventuelle tuftens søndre langvegg. I første omgang ble det derfor lagt opp en 9 m lang og 2 m bred sjakt langs akse Y-6 mellom 26 og 35 meter fra 0. (Se Tollnes' målesystem) for å finne den nordre langveggen.

Da torven ble fjernet i sjaktens østre del kom vi rett ned på auren, hvor det fantes partier med kullholdig jord. Det var også en del større stein, men ingen påvislige husrester (se fig. 1 sjaktens østre del). Videre undersøkelse i dette området var derfor ikke påkrevet.

I stedet konsentrerte vi gravningen om den lille søkesjakten fra 1971. Parallelt med denne, 1 meter lenger mot vest (akse N-S X-20) ble det lagt opp en mindre sjakt for å se om muren fortsatte inn mot Y-aksen dvs. inn under Raulandstuften.

Dette var ikke tilfelle. Steinene stoppet opp mindre enn 2 meter vest for 71-sjakten. I 1971 hadde man

Hustuft Søndre Rauland, 39/3, Uvdal s.pgd., Numedal,
Buskerud.

ikke støtt på den søndre langveggen, men den vestre kortveggen til en hustuft, med samme orientering som Raulandstuften. Vi fortsatte deretter med å avdekke veggene i dette nye huset, ved å legge en sjakt N-S langs akse X-21 over vestre kortvegg langs akse Y-0 over nordre langvegg. Se plan. Disse sjaktene ble senere delvis utvidet.

Søndre langvegg og søndre del av østre kortvegg ble fjernet ved arrondering for noen år siden av gårdstunet. Det ble da fjernet masser både her og i en større del av husets indre og påført pukk. Dette området var meget fuktig, iflg. gårdens eier går det en vannåre gjennom tuften.

Utenfor nordre langvegg, et par meter øst for hushjørnet, kom det frem en del store stein og sjakten ble her utvidet med 2 meter.

Det ble tidlig klart at vi ikke stod overfor noe forhistorisk anlegg, og vi nøyet oss derfor med å avdekke veggene og fastsette tuftens størrelse. Det indre av huset og det området hvor gruen kunne ha ligget var fjernet og vi grov derfor bare ut en mindre del av området innenfor murene. Her var det et tynt kulturlag som bestod av delvis brente tre-rester, formodentlig rester av gulvplanker. Disse var lagt rett på auren.

Idet vi viser til plantegning og fotografier kan våre gravningsresultater meget kort sammenfattes som følgende:

Tuften er rektangulær og orientert øst-vest. Den ytre lengden var ca. 12 meter, den indre knapp 10 m, mens den ytre bredden var ca. 8 meter og den indre ca. 6,5 m. Orientering og dimensjoner var derfor omlag de samme som for Raulandsstuens tuft (tuft 1, se Roar Tollnes' 1971). Fundamentene bestod for det meste av én steinrekke med støttestein. I langveggen fantes et parti med uregelmessig lagte stein og et helt åpent parti. Her kom det frem en steinlegning som fortsatte inn i huset (fig. 2-3). Steinlegningen var delvis dekket av brente trerester. Dette åpne partiet representerer trolig inngangen, som da har ligget tett inntil husets nordøstre hjørne.

Hustuft Søndre Rauland 39/3, Uvdal s., pgd., Numedal, Buskerud.

På utsiden av hvert hjørne, som i hvertfall i ett tilfelle (det sydvestre) var lagt inntil en jordfast stein, fantes en såmling større stein slik at disse ble forholdsvis brede. Nordvestre hjørne var best markert.

Det bør imidlertid påpekes at steinene lå like under torven, og vi må regne med at flere kan ha vært fjernet i nyere tid.

De store steinene utenfor langveggen i vest dannet et åpent rum, som muligens kan være et tilbygg. Kulturlaget, som bestod av svart fet jord iblandet kullbiter, var her kraftigere enn i tuften forøvrig. På utsiden av langveggen og parallelt med denne stakk enkelte større stein opp av torven. Disse steinene kan ha sammenheng med tilbygget, og eventuelt representere en svalgang e.l. Dette området ble ikke avdekket.

På innsiden av langveggen, tett inntil steinene, fantes et ganske kraftig opptil 20 cm tykt trelag som var brent på overflaten. Dette laget hadde en bredde på 0,2 til 0,45 meter, kunne følges i en lengde av 4 meter (se plantegning) og må ha vært en kraftig planke eller stokk.

Både trestokken og de formodentlige gulvrestene kunne påvises i hovedprofilen.

Det ble lagt ut to profiler hvorav den ene langs Y-aksen (+ 5,3 fra 0) ikke ble tegnet. Hovedprofilen langs X-21 ble avdekket og tegnet i én øvre og én nedre del (se profiltegningen)

Øvre del var 4 meter lang og hadde følgende lagdeling: 1 torv. 2. sandblandet muldlag. 3. aur.

I muldlaget kunne vi følge en smal svart (brent) stripe som gikk noe innover steinene i langveggen. Muldlaget synker noe innenfor veggene. Tett inntil steinen på innsiden av veggen fantes et forholdsvis kraftig lag med delvis brente trerester, ca. 10 cm bredt og 20 cm dypt. Dette partiet fortsetter i et tynt delvis brent trelag som ligger rett på auren og må tilhøre det brente gulv?laget som er omtalt

(forts.3)

Hustuft Søndre Rauland, 39/3, Uvdal s., pgd.,
Numedal, Buskerud.

tidligere. Trerestene på innsiden av langveggen har sannsynligvis sammenheng med den 4 meter lange planken eller stokken som er markert på plantegningen. Slik denne tegner seg i profilet kan det ha vært en halvkloyving.

Nedre del var 3,4 meter langt og viste samme lagdeling som den øvre del av hovedprofilen:

1. torv, 2. muld, 3. aur. Det brente trelaget kunne følges frem til -5,8 meter fra Y0. Lagfølgen videre nedover var delvis forstyrret ved påfylling av grus, ^{Pukk.} ~~leuter~~ og søppel.

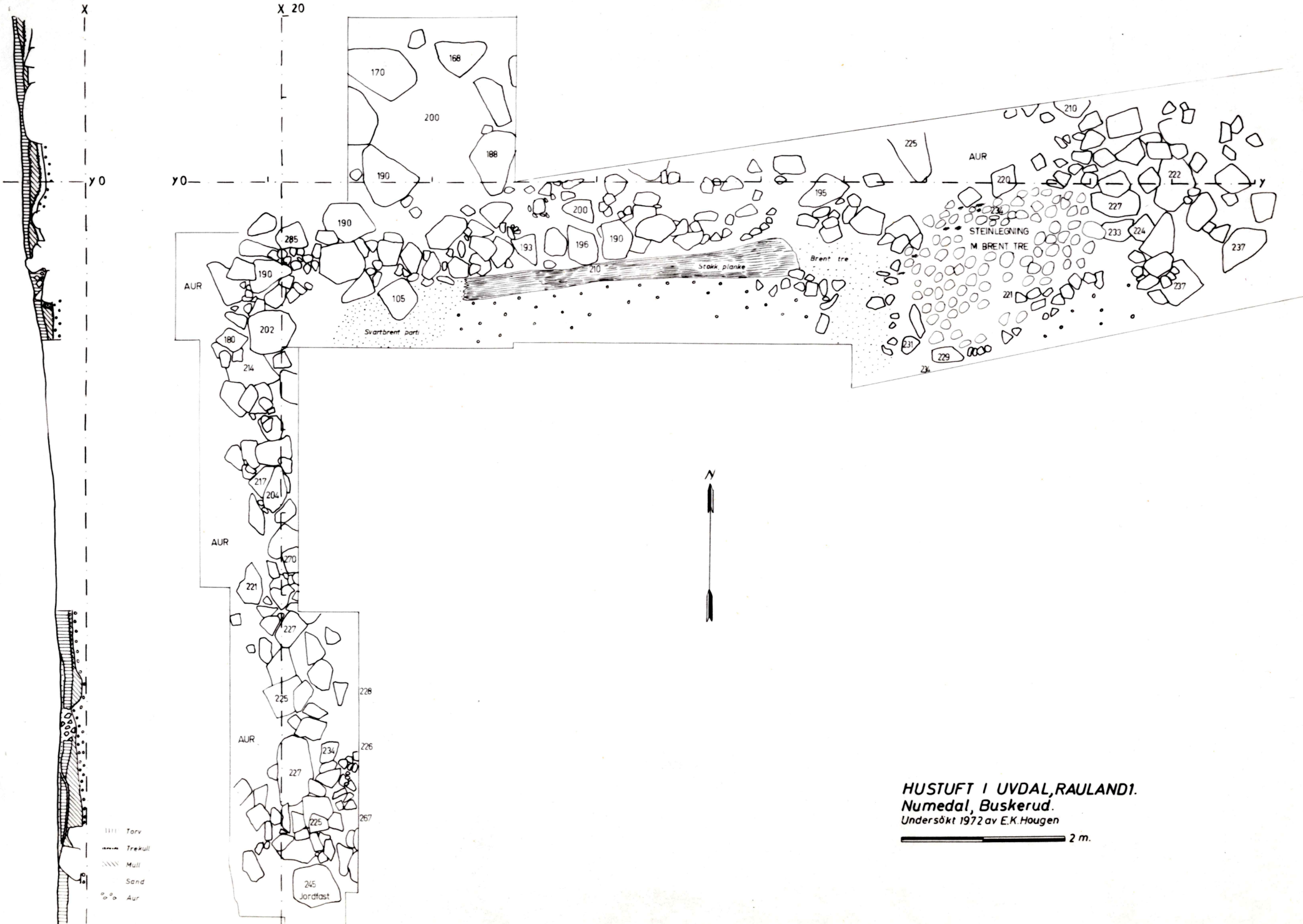
Det ble bare gjort et eneste funn, en bronsenøkkel som lå mellom steinene i vestre kortvegg.

Nøkkelen (Fig. 9) er av typen R.456 med kløverformet skjær og kan være fra middelalder (se Jan Petersen Vikingtidens redskaper s. 480)

Oslo 1973

Ellen-Karine Hougen

Ellen-Karine Hougen

HUSTUFT I UVDAL, RAULANDI.
Numedal, Buskerud.
 Undersøkt 1972 av E.K. Hougen
 2 m.

1973.

KONTAKT KOPIER

Sf. Raülend Udal. Båsk

Sjålet 1-2.

Sjålet 1-2

Sjålet 1 i forgrunn
m. øvre del av stuekorps
og ontatt inngangsparti
(y-sjålet)

Sjålet 1 vestre del Nordre
langvegg - nord vestre hjørne
"Tilbygg" og no. del av vestre
Kortveg.

Sjålet 1 (y-sjålet)
m. Raülend steinstuft
i bakgrunnen

Sjålet 1. (y-sjålet)

Sjålet 1 y-sjålet +
øvre del x-sjålet
sett fra Raülend steinstuft.

Sjålet 1. Nordre langvegg

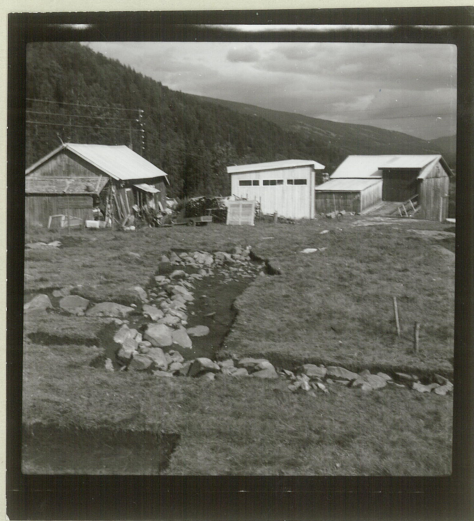
Sjalt 1 (Y sjalt)
vestu del norðurlangveg,
m. "tilbyggj"

Sjalt 1. Do.

Sjalt 1. Do.

Sjalt 1 (X og Y sjalt)

Sjalt 1 (X - sjalt)
vestu kortvegj

Sjalt 1. (X - sjalt)
profil (ille teygnet)
(= X 5.3)

1. Sidiasjons kilde. Råilands tjuften i
baligrånnen

2. Den eldre tjuften. Sett fra Råilands-
norden langs vegg. Stienes tjuft.
vestre kottveg i lotgrønn.

3. Veste kortvegg.

4. Söndre del av veste kortvegg.

Hustuft M.a.

Sq. Raulond 39/3 Uudalip

Nimedat Buislerud.

Gravel 1972.

foto Elett.